

Дъжд от глухарчета

The Dandelion Years
Copyright © Erica James 2015

Всички права запазени.

- © Валентина Петрова, превод, 2017 г.
- © Матей Аркова, корица, 2017 г.
- © Книгоиздателска къща “Трул”, 2017 г.

ISBN 978-954-398-535-7

*Дъжд
от глухарчета*

Ерика Джеймс

Превод от английски
Валентина Петрова

Книгоиздателска къща „ТРУД“
София, 2017

Посвещавам тази книга на моите изстрадали синове
Едуард и Самюел и съпругите им Али и Ребека.
Както и на внука ми, който става все по-прекрасен
с всеки изминал ден.

Благодарности и признателност

Притежавам непресъхващо любопитство към живота на хората и затова дължа изключително много на приятелката ми Илейн Бетс, че сподели с мен стар албум със семейни снимки. Именно докато го разглеждах, в съзнанието ми ясно изкристализира пълнокръвният образ на Якоб Белински. Това наистина беше моментът на просветление!

Дължа благодарности и на персонала на „Блечли парк“, който толкова великодушно отдели от времето си, за да ми помогне и да отговори на въпросите ми.

Адел Герас също заслужава признателност за това, че с такава отзивчивост и радост ме разведе из Кеймбридж в един студен декемврийски ден. Държа да подчертая обаче, че Мърчант колидж не се намира в Кеймбридж, а е плод на моето въображение.

Моето въображение също така прибави тук-там отделни краски и нюанси, за да стане историята по-интересна. Надявам се читателите да ми простят тази творческа волност.

И накрая, бих искала да благодаря на няколко души, които срещнах по време на пътуванията си – на Екатерина за това, че ми даде името Катюшка, и на Боб и Джийн от Канада, които се превърнаха в чичо Боб и леля Джоу – дано успеят да ми простят за това!

*„Улови щастливите моменти, обичай и бъди обичан!
Това е единствената реалност в този свят,
останалото е суета.“*

Лев Толстой

*„Наистина светът гъмжи от опасности и в него има много
тъмни места, но все пак и не толкова светлина и така навсякъде
по земята любовта да е примесена със скръб,
това я прави по-велика.“*

Дж. Р. Толкин

Първа глава

Днес беше рожденият ден на Саския.

Тя ставаше на тридесет и две и няма да сгреша, ако кажа, че изобщо не приличаше на повечето си връстници. Ще кажа още, че това отчасти беше неизбежен резултат от факта, че все още живееше заедно с баща си и двамата си възрастни дядовци. Но макар тази семейна ситуация да би се сторила странна и не особено идеална на мнозина, Саския никога не беше изпитвала необходимостта да се оправдава за нея. Освен това настоящата организация на домакинството датираше толкова отдавна, че за нея беше трудно да си представи нещо друго: нещата бяха такива, каквито бяха.

От меката тапицерия на перваза на прозореца на спалнята си Саския наблюдаваше как дядо О, с раkitова кошница в ръка и старо градинарско палто върху пижамата си, със спокойна крачка, щадяща наскоро подменената му колянна става, отиваше към заскрежената градина. Това беше позната гледка: всяка сутрин, с изключение на няколкото седмици през ноември, когато беше в болницата, за да лекува артрит в коляното си, той посещаваше клетките на кокошките, за да събира яйцата. След като се върнеше в кухнята, оставяше плячката си върху плота до печката, докато дядо Харви пуфтеше и мърмореше, че винаги слага кошницата там, където ще му се пречка. След като приключеше с оплакванията, той вземаше необходимото, за да приготви закуската. Бъркани яйца или яйца на очи с препечена филийка беше любимият им начин да започнат деня, макар че Саския и баща ѝ, които внимаваха за нивата на холестерола, понякога ги заменяха с овесена каша или зърнена закуска. Дядо

Харви имаше върховната власт в кухнята, точно както Оливър отговаряше за градината. Всеки от тях имаше своите отговорности и добре отработен и установен ред. Нещата бяха устроени по този начин.

Докато наблюдаваше как високата, леко приведена фигура на осемдесет и шест годишния ѝ дядо се отправи обратно към къщата, а дъхът му се виждаше в студения февруарски въздух, Саския разбра, че това щеше да бъде един от онези вълшебни дни на зверски студ, в които побелялата земя е твърда като желязо под краката ти, а бледото слънцето свети от небето, без да излъчва топлина. Оттатък градината полетата бяха покрити със скреж, а две полски врани, кацнали на върха на близките дъбове, грачеха силно.

Когато дядо ѝ изчезна от погледа ѝ, тя знаеше, че беше на безопасно място обратно в къщата, стана от прозореца и продължи да се облича.

Макар да беше започнал като всеки друг, този ден беше различен и не само заради рождения ден на Саския. Днес беше годишнината от трагичната катастрофа, която беше станала причина животът им да рухне и ги беше довела в Ашкомб. Преди двадесет и две години майка ѝ и двете ѝ баби бяха излезли да пазаруват и никога не се завърнаха у дома, тъй като животът им беше прекъснат по жесток начин от ужасна автомобилна катастрофа.

По онова време Саския беше на десет, възраст, достатъчна да осъзнава и преживява скръбта, но не и да се справи с травмата от огромната загуба. Бяха нужни седмици, преди да позволи на баща си да напусне къщата, без да бъде нападната от истеричен страх, че той няма да се върне.

Харви, бащата на майка ѝ, беше този, който смяташе, че е било полезно за всички тях да заживеят заедно, за да не се налага баща ѝ да се справя сам с мъката, всъщност да не се налага на никого от тях сам да се справя с мъката. За осем месеца успяха да обединят силите и ресурсите си и се преместиха да живеят тук.

Саския се влюби в Ашкомб в момента, в който го зърна.

Това беше най-красивата къща, която беше виждала някога: типична за Съфолк розова вила с разгърнатата конструкция на края на село Мелбъри Грийн, опасана от открити полета, река Стур, течеща зад градина, не по-голяма от два акра, и второстепенен път, който се виеше през леко вълнистия провинциален пейзаж на Съфолк. На запад пътят отиваше към Кеймбридж, а на изток достигаше до бреговете на Саутуолд и Алдебърг.

Безупречно изработеният покрив с богато декорирани греди, скосените розови стени, обрасли в розови храсти и овощната градина, пълна с ябълкови, крушови и сливови дръвчета, изглеждаха съвършени като в приказките. От момента, в който се нанесоха, те бяха заплениени от тази къща и тя се превърна в тяхно светилище, вълшебен оазис на усамотение, в който макар и бавно, започваше да се извършва изцелението на душите им.

* * *

– Ето къде си била! – поздравя я баща ѝ, когато отвори кухненската врата и на момента усети топлината от печката. – Мислехме да изпратим някой да те търси. Честит рожден ден!

– Да, мило момиче, честит рожден ден – пригласяше му и дядо О, като я хвана за ръката и я насочи към масата, където срещу нейния стол имаше малка купчинка от подаръци и картички.

– Тридесет и две – отбеляза дядо Харви, смеейки се, и я целуна по бузата – май някой е пораснал.

– Звучи ми сякаш някой е остарял – направи физиономия Саския.

– Глупости! А сега, рожденичке, сядай и знай, че сме готови да изпълним всяка твоя прищявка. Какво да ти приготвя за закуска?

– Знаеш ли, май днес ще рискувам да хапна бъркани яйца.

– Добър избор и според мен. Да прибавя ли и препечена филийка? Може би с едно-две резенчета бекон до тях? По-живо, Оливър, не стой така, а налей на момичето малко чай!

– Добре, добре – каза дядо О с изражение на досада, – не е нужно да ми натякваш.

Саския мило им се усмихна, докато двамата развълнувано щъкаха насам-натам около нея и се препираха в пижамите и нощниците си, като същински Лаурел и Харди. В чест на рождения ѝ ден представлението беше малко по-дълго с надеждата да я разсее поне малко от неизбежната сянка, която тегнеше над този ден. Въпреки че самите те бяха изгубили съпруги и дъщеря, винаги полагаха усилия общата им загуба и скръб да не помрачат рождения ѝ ден. Но в действителност нямаше как рожденият ѝ ден да не накара всеки от тях да погледне назад и да си спомни случилото се.

За Саския обаче фактът, че беше изминала още една година, добавяше повече тревоги относно бъдещето, отколкото относно миналото. Макар да бяха в доста добро здраве, дядовците ѝ нямаше да стават по-млади и мисълта да ги изгуби един ден, я изпълваше с дълбока скръб. Погледна към баща си и знаеше, че само по изражението на лицето ѝ той разбираше какво си мисли в момента. Винаги успяваше.

Една неделя, докато учеше за изпитите в края на гимназиалния курс, тя обяви, че няма намерение да постъпва в университет, тъй като от години работи в семейния антикварен магазин.

– Три години безсмислено учене биха ме отегчили до смърт – беше казала тя.

– И какво по-точно планираш да правиш? – беше попитал баща ѝ, без да вдига очи от каталога, върху който работеше.

– Ще работя тук с теб, разбира се – отговори тя, – а през останалото време ще се науча да реставрирам книги, за да не се налага да плащаш астрономическите такси на Франклин Рийд.

Насочвайки към нея цялото си внимание, той беше казал:

– От колко време кроиш тези планове?

– Достатъчно, за да знам какво искам да правя. Моля те, татко, не ме карай да постъпвам в университета само за да бъда студентка, няма да мога да свикна и ще се чувствам ужасно нещастна. Ще бъде жалко да похарчиш толкова пари за това.

Предвид миналите събития, за него не беше трудно да отгатне какво ѝ се въртеше в главата – в крайна сметка, свикването

никога не беше приоритет за нея, не и след катастрофата, която отне живота на половината ѝ семейство.

Първоначалният шок от случилото се през оня зимен ден, когато шофьор беше заспал на кормилото на камиона си и се беше врязал в колата на майка ѝ, я караше да изпитва ужас при мисълта да отиде на училище. Беше буквално парализирана от страх и неоснователно предчувствие, че докато я няма, нещо ужасно може да се случи на останалата част от семейството ѝ, защото когато ги беше сполетяло бедствието в онзи ден, тя беше на училище. За да разрешат проблема с по-нататъшното ѝ образование, дядовците ѝ започнаха да я обучават у дома, но когато завърши гимназия, нещата вече бяха отвъд техните компетенции и тя с неохота се съгласи да посещава местния колеж. Хареса ѝ повече от очакваното, но в същото време си беше втълпила, че не се вписва напълно, що се отнася до общуването със съучениците си. Тя беше твърде сдържана и затворена в себе си, за да бъде забелязана.

– И това няма нищо общо с тревогите ти как дядовците ти и аз ще се справяме тук без теб? – беше попитал Ралф, когато тя обясни плановете си да стане реставратор на книги. Той беше задал съвсем конкретен въпрос, знаейки без никакво съмнение, какво си мисли дъщеря му. Тя, разбира се, отрече.

През следващите дни той я беше умолявал да размисли, казвайки ѝ, че не бива да допуска грешката да живее чрез него или чрез Оливър и Харви, или по-лошо – да жертва бъдещето си заради тях.

– Ти си отделна личност и имаш свой живот – беше казал той. – Никога не бихме си простили, ако ти попречим да имаш пълноценен живот. – За да е още по-убедителен, той беше завършил с думите: – Ти не носиш отговорност за нас, Саския. Майка ти не би искала и не би очаквала това от теб.

Тя нямаше нужда да преосмисля нещата нито за миг. Не признаваше, че за нея е немислимо да остави семейството си, което беше направило толкова много, за да ѝ осигури изпълнено с любов и сигурност детство. Тя помахаше за сбогом на малкото си приятели, които поеха към избрания университет същата есен.

Радваше се, когато ѝ се обаждаха след началото на семестъра, но не им завиждаше, нито съжеляваше, че е избрала да остане у дома. Тя беше там, където трябваше да бъде, и правеше точно онова, което трябваше да прави. Мястото ѝ беше в Ашкомб и тя беше призвана да реставрира книги.

Подобно на баща ѝ, старите и редки книги се бяха превърнали в нейна страст. Тя обичаше да държи такава книга в ръцете си, да усеща мириса на застояло, да държи парченце от историята в ръцете си и да се идентифицира с живота, описан в нея. Колко хора преди нея са отгръщали страниците и са се изгубвали във вълшебния свят на думите и картините? Какъв е бил животът им? Какви са били щастливите им моменти? За какво са тъгували?

В повечето случаи тя предпочиташе компанията на стая, пълна с книги, отколкото стая, пълна с хора. Книгите бяха мълчаливи и верни другари, които ѝ носеха само утеха. Но повече от всичко тя предпочиташе компанията на книга, която грижовно реставрираше и връщаше към живот. И не беше нужно някой да изтъква факта, че посвещението ѝ на подобно призвание – а тя знаеше със сигурност, че това е призвание – беше своеобразна метафора за неспособността ѝ да върне обратно към живота своите майка и баби.

В началото на миналия месец приятелят ѝ беше засегнал тази чувствителна тема, когато една вечер неочаквано се обади, за да сподели добри новини: беше получил повишение.

– При конкуренцията на още петнайсет души избраха мен! – беше казал той гордо. – Чудесен начин да започна новата година, не мислиш ли?

Тя искрено се зарадва на успеха му, но когато Филип продължи, че новата работа означава преместване от офиса в Ипсуич на софтуерната компания, за която работеше, в Нюкасъл и искаше тя да го придружи, да намерят свое местенце, където да се установят, разговорът тръгна в погрешната посока.

Изумена, че той тайничко беше планирал всичко това, без да ѝ каже, тя възрази:

– Но Филип, Нюкасъл е на стотици километри отгук, а знаеш, че не мога да напусна семейството си. Не мога да живея

на такова разстояние от тях. Съжалявам, но и дума не може да става за това.

– Поне помисли върху това – продължи той, а лицето му помръкна от разочарование. – Мислех, че ще се зарадваш. Че ще видиш в това възможност да избягаш оттук.

– Да *избягам*? – смаяна бе повторила тя. – Защо ми е да бягам, за бога?

– Може би „избягам“ не беше точната дума – каза той, отбягвайки погледа ѝ, оглеждайки вътрешността на ателието. – Имах предвид, че това би ти дало... би дало на нас... възможността да сме само двамата.

Осъзнавайки, че изцяло е провалила изненадата му и момента на слава за него, тя се опита да успокои нещата:

– Наистина много се радвам за теб, Филип, но просто ми дойде малко изневиделица. – Но докато го казваше, си мислеше, че през осемте месеца на връзката им той със сигурност беше разбрал колко важен за нея е Ашкомб.

– Знаеш как е – продължи тя, опитвайки се да го умилостиви и чудейки се дали една връзка от разстояние би била по-добре за тях, защото би съчетала удобството да има приятел, без да се налага да променя живота си. – Не мога просто да зарежа всичко така изведнъж и да оставя татко сам, когато Оливър и Харви вероятно ще имат нужда... сигурна съм, че разбираш.

Това му дойде в повече.

– Проклетото ти семейство! – избухна той. – Само за това мислиш. Мислех си, че сме... – Той спря рязко и присви устните си, докато побеляха и заприличаха на малка грозна черта.

– Мислеше, че сме какво? – попита тя ядосано.

Проклето семейство. Така ли гледаше той на татко ѝ и дядовците ѝ? След като се бяха отнесли толкова добре с него. Как смее!

– Мислех, че сме двойка – отрони той мрачно. – Двойка, която прави нещата заедно и планира заедно.

– Така ли постъпи, когато кандидатства за работа в Нюкасъл? – отвърна тя, изгубила търпение. – Или си мислеше да ми го представиш като свършен факт и аз само да те последвам?

– Очаквах да приемеш факта, че е време да пораснеш, да напуснеш дома си и да влезеш в реалния свят. Ти си на тридесет и една Саския, не на двадесет и една!

От днес вече беше на тридесет и две. Споменът за детинския начин, по който Филип беше наговорил куп неща в гнева и разочарованието си и беше излязъл с гръм и трясък от ателието ѝ, навяха мрачни мисли на Саския. Той беше затръшнал вратата зад себе си толкова силно, че тя се беше отворила и можа да го види как изтича до колата си и потегли като изфорсира двигателя. Тя беше смаяна и замислена за това колко лесно може да се промени животът, наблюдаваше го да си отива, а леденият въздух обвиваше краката ѝ.

Оттогава не ѝ се беше обаждал. Представяше си го погълнат от планове за новия си живот в Нюкасъл или как вече е започнал да ги осъществява. Честно казано, не беше сигурна колко време щеше да мине, преди взаимоотношенията им да се изчерпат напълно. Нещо повече, той показваше обезпокоителни признаци, че не е склонен да приеме условията, при които тя беше влязла в него. Условия, които все едно бяха гравирани върху каменни плочи и сам Моисей ги носеше от върха на планината.

– Хайде, Саския, защо не прочетеш картичките си?

Гласът на баща ѝ прекъсна мислите ѝ и я върна в кухнята при най-любимите ѝ на този свят хора.

Когато погледна нагоре, забеляза, че баща ѝ я гледаше втренчено с една от типичните си усмивки. Тя отвърна на усмивката му и се засмя и на дядовците си, които толкова много искаха да я зарадват на рождения ѝ ден.